

3836457 :สาขาวิชา : วิชาวิจัยประชากรและสังคม ; สค.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

ศัพท์ที่สำคัญ : ปัจจัย / การใช้เกลือเสริมไอโอดีน / สตรี

สุพรรณิ ปัชชาติ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เกลือเสริมไอโอดีนของสตรีในพื้นที่ที่มีโรคขาดสารไอโอดีนสูง: กรณีศึกษาจังหวัดนครพนมและจังหวัดยโสธร (Factors affecting iodized salt consumption behavior of women in iodine deficiency disorders endemic areas : A case study of Nakhon Phanom and Yasothon provinces) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : บุปผา ศิริรัมย์, M.A., Ph.D., สุรีย์พร พันพื้ง, M.A., Ph.D., ลือชา วรรัตน์, พ.บ., M.C.N. 95 หน้า. ISBN 974-589-355-2

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ ความเชื่อเกี่ยวกับโรคขาดสารไอโอดีนและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเสริม ปัจจัยเอื้ออำนวย ต่อการใช้เกลือเสริมไอโอดีน รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เกลือเสริมไอโอดีนของสตรีในพื้นที่ที่มีโรคขาดสารไอโอดีนสูง โดยใช้ข้อมูลจากโครงการ Socio-Demographic, Supply and Distribution Factors Affecting Iodized Salt Consumption Behaviours in IDD Endemic Area. โดยเลือกใช้ตัวอย่างจากโครงการดังกล่าว 391 ตัวอย่าง (เฉพาะจังหวัดนครพนมและยโสธร) ซึ่งเป็นเพศหญิง อายุ 20-60 ปี ทดสอบความสัมพันธ์และหาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการใช้เกลือเสริมไอโอดีนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สถิติ Chi-square และการวิเคราะห์ถดถอยแบบโลจิก (Logistic Regression Analysis) ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคขาดสารไอโอดีนระดับปานกลางขึ้นไป ส่วนใหญ่รู้อถึงผลร้ายของการขาดสารไอโอดีนและรู้จักวิธีการป้องกัน แต่ขาดความรู้ในเรื่องแหล่งอาหารที่มีสารไอโอดีนและการกลับมาเป็นซ้ำได้อีกของโรค ในด้านความเชื่อมีเพียง 1 ใน 5 ของกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อถูกต้องในเรื่องการรักษาโรค ส่วนความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเป็นเรื่องสาเหตุการเกิดโรค ในการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ความนิยมในการบริโภคเกลือเสริมไอโอดีน การรับรู้ประโยชน์ของเกลือ การได้ยินข่าวเกี่ยวกับเกลือเสริมไอโอดีน ภาวะขาดสารไอโอดีนของสมาชิกในครอบครัว ราคาเกลือเสริมไอโอดีน จำนวนแหล่งขายเกลือเสริมไอโอดีน ระยะทางและความสะดวกในการหาซื้อ มีความสัมพันธ์กับการใช้เกลือเสริมไอโอดีน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้เกลือเสริมไอโอดีนอย่างต่อเนื่องพบว่าความนิยมในการบริโภคเกลือเสริมไอโอดีนมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาเป็นการรับรู้ประโยชน์ของเกลือเสริมไอโอดีนและระยะทางในการเดินทางไปซื้อเกลือตามลำดับ ดังนั้นในการที่จะช่วยให้มีการใช้เกลือเสริมไอโอดีนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น ควรจัดให้มีการพร้อมในการซื้อโดยให้หาซื้อได้ง่ายและส่งเสริมให้ความรู้เน้นเรื่องประโยชน์ของเกลือเสริมไอโอดีนให้มากขึ้น